

DICTAMEN SOBRE
L'ORDENANÇA FISCAL 3.10

**TAXES PER LA UTILITZACIÓ
PRIVATIVA O L'APROFITAMENT
ESPECIAL DEL DOMINI PÚBLIC
MUNICIPAL I LA PRESTACIÓ D'ALTRES
SERVEIS**

El Consell Econòmic i Social de Barcelona (CESB), d'acord amb les competències atribuïdes per la Carta Municipal de Barcelona i pels seus Estatuts, aprovats pel Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona el 22 de desembre del 2004, amb tramitació i estudi previs fets per la Comissió de Fiscalitat i Pressupostos, d'acord amb l'article 22 del Reglament de Funcionament.

DICTAMEN

0. Antecedents

En data 24 de novembre de 2023, el Plenari del Consell Municipal, previ dictamen de la Comissió d'Economia i Hisenda, va aprovar provisionalment la modificació de l'Ordenança Fiscal 3.10 de taxes per la utilització privativa del domini públic municipal i la prestació d'altres serveis de l'Ajuntament respecte el document aprovat en les ordenances fiscals del 2020.

En data 29 de novembre de 2023, la direcció de pressupostos i política fiscal de l'Ajuntament de Barcelona va transmetre i posar a disposició del Consell Econòmic i Social de Barcelona la següent documentació, en relació a la modificació de l'ordenança fiscal 3.10 esmentada, amb l'objectiu que es pogués dictaminar sobre l'ordenança.

Documentació:

- Provisió d'incoació
- Text de l'Ordenança
- Informe tècnic-econòmic
- Informes de la Direcció de Planificació Estratègica i Fiscalitat
- Informes Consell Tributari
- Informe Impacte de Gènere
- Informe Direcció de Serveis Jurídics
- Informe tècnic justificatiu de la modificació de l'ordenança
- Informe jurídic
- Proposta d'acord d'aprovació provisional de la modificació

Posteriorment, el dia 18 de desembre de 2023, la direcció de pressupostos i política fiscal de l'Ajuntament de Barcelona, es va reunir amb la comissió de fiscalitat i pressupost del Consell Econòmic i Social de Barcelona per explicar el contingut de la modificació de l'Ordenança Fiscal 3.10, reguladora de la taxa per la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic municipal i la prestació d'altres serveis, aprovada provisionalment. L'exposició va ser amb la finalitat i objectiu que la comissió de fiscalitat de pressupost del Consell dictamini sobre la proposta en tràmit, amb caràcter preceptiu però no vinculant.

La modificació de l'ordenança fiscal 3.10, el dia 18 de gener de 2024, va ser debatuda pel conjunt dels membres de la comissió del Consell Econòmic i Social de Barcelona i es va acordar que es presentarien les valoracions corresponents per escrit.

A continuació es fa un resum de la proposta de modificació de l'ordenança fiscal més una valoració per part del Consell Econòmic i Social de Barcelona. Finalment, s'incorpora com a documents annexos les valoracions presentades per Foment del Treball Nacional, CCOO, UGT i PIMEC.

I- Introducció

La modificació de l'ordenança fiscal 3.10 que regula la taxa per aprofitament especial o privatiu del domini públic relativa a la taxa de terrasses i vetlladors, d'aplicació retroactiva des de el dia 1 de gener de 2024, estableix un mecanisme corrector de la taxa en funció de la situació del carrer, per tant, a part del factor del volum de la terrassa, en la present modificació s'incorpora trams correctors de la taxa sobre l'element denominat " Factor Corrector del Carrer".

Davant de la proposta inicial de la modificació de l'ordenança fiscal 3.10, i pel que fa a l'escalat de la taxa per trams de volums de taules, hi ha una modificació del redactat, en el sentit que dels trams inicialment fixats es passa del tram inicial de la taxa, d'una a quatre taules a cinc taules i, amb els coeficients aplicables més progressius.

Així doncs, inicialment, es va proposar un escalat per trams de 4 taules conforme el següent redactat incorporat a l'article 7.2.4 *in fine* de l'OF 3.10:

"Als efectes d'aplicació en el cas d'ocupació de via pública amb terrasses, el valor FCC s'aplicarà per a totes les categories de carrer, definides específicament per aquesta ocupació en el gràfica annex I d'aquesta ordenança, acumulativament de conformitat amb el següent escalat, per trams de nombre de taules:

- D'1 a 4 taules: 0,5
- De 5 a 8 taules: 0,6
- De 9 a 12 taules: 0,7
- Mes de 12 taules: 0,8

Per determinar el valor FCC en cada supòsit s'aplicarà la taula continguda en l'annex II d'aquesta ordenança."

Posteriorment, tal i com s'ha mencionat, s'incorpora per part de l'Ajuntament de Barcelona, d'acord amb l'informe del Consell Tributari, i amb un acord amb el gremi de restauració de Barcelona, una modificació als trams de taules i els coeficients aplicables queda de la següent manera:

- D'1 a 5 taules: 0,4
- De 6 a 10 taules: 0,5
- De 11 a 15 taules: 0,6
- De 16 a 20 taules: 0,75
- Més de 20 taules: 0,8

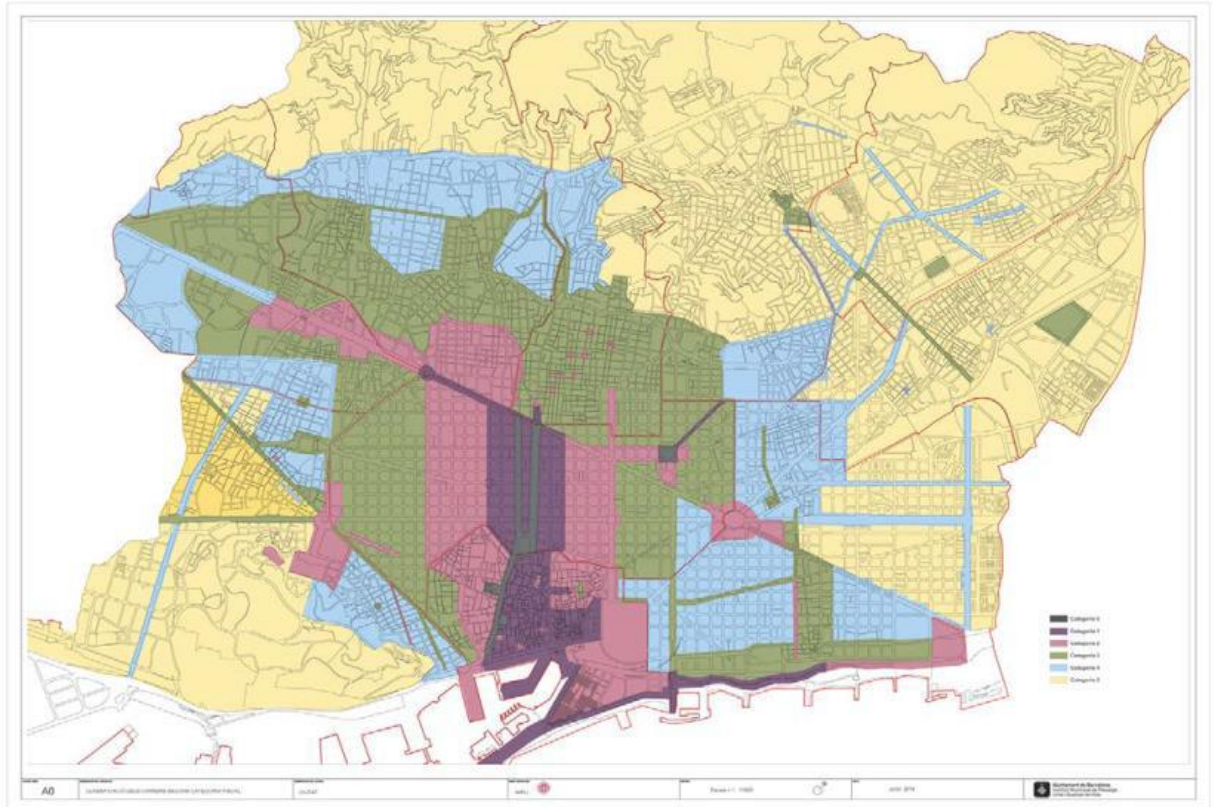
Finalment el redactat de l'article 7.2.4 *in fine* de la modificació de l'OF 3.10 en la proposta final és :

Als efectes d'aplicació en el cas d'ocupació de via pública amb terrasses, el valor FCC s'aplicarà per a totes les categories de carrer, definides específicament per a aquesta ocupació en el gràfic annex I d'aquesta ordenança, acumulativament de conformitat amb el següent escalat, per trams i nombres de taules:

Tram	1	2	3	4	5
FCC	0,3	0,4	0,6	0,75	0,80
Nombre de taules que inclouen el tram	5	5	5	5	Restants
Forquilla	1-5	6-10	11-15	16-20	+20

Per determinar el valor FCC en cada supòsit s'aplicarà la taula continguda en l'annex II d'aquesta ordenança.

Annex I:

Per dotar de coherència a la nova proposta, s'actualitzen els valors del nou annex II de l'OF 3.10 d'acord amb el següent contingut:

Annex II:

Nombre
de taules FCC

1	0,3000
2	0,3000
3	0,3000
4	0,3000
5	0,3000
6	0,3167
7	0,3286
8	0,3375
9	0,3444
10	0,3500
11	0,3727
12	0,3917
13	0,4077
14	0,4214
15	0,4333

16	0,4531
17	0,4706
18	0,4861
19	0,5000
20	0,5125

A les terrasses amb més de 20 taules, se'ls aplicarà l'FCC corresponent al càlcul següent:

$$FCC = (N^{\circ} \text{taules } 1r \text{ tram} / N^{\circ} \text{ total de taules}) \times 0,3 + (N^{\circ} \text{ taules } 2n \text{ tram} / N^{\circ} \text{ total de taules}) \times 0,4 + (N^{\circ} \text{ taules } 3r \text{ tram} / N^{\circ} \text{ total de taules}) \times 0,6 + (N^{\circ} \text{ taules } 4t \text{ tram} / N^{\circ} \text{ total de taules}) \times 0,75 + (N^{\circ} \text{ taules } 5è \text{ tram} / N^{\circ} \text{ total de taules}) \times 0,8$$

Per una altra banda, davant el caràcter retroactiu de l'aplicació de la modificació de l'Ordenança fiscal 3.10, el Consell Econòmic i Social de Barcelona, es remet a l'informe emès per serveis jurídics de l'Ajuntament de Barcelona, de data 3 d'octubre de 2023, en el sentit que *" no existeixen inconvenients de caràcter jurídic que impedeixin de manera categòrica que la entrada en vigor de la modificació de l'ordenança fiscal s'estableixi en el dia 1 de gener de 2024, sempre que quedi degudament justificada aquesta circumstància a la memòria corresponent... "*

II. Potestat Reglamentària

El Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei reguladora de les Hisendes Locals, és la norma en vigor per poder exigir tributs per part de les hisendes locals. Dins d'aquest marc regulador és on es troba, tant la possibilitat d'exigir les taxes per utilització del domini públic i les seves possibles formes de quantificació de l'obligació tributària, com els instruments jurídics necessaris per poder exigir les mateixes.

L'article 24, en quan a la normativa aplicable al càlcul de taxes diu:

1. *El importe de las tasas previstas por la utilización privativa o el aprovechamiento especial del dominio publicolocal se fijara de acuerdo con las siguientes reglas:*
 - a) *Con caràcter general, tomando como referencia el valor que tendria en el mercado la utilización derivada de dicha utilización o aprovechamiento, si los bienes afectados no fuesen de dominio publico. A tal fin, las ordenanzas fiscales podran señalar en cada caso, atendiendo a la naturaleza específica de la utilización privativa o del aprovechamiento especial de que se trate, los criterios y parametros que permitan definir el valor de mercado de la utilidad derivada.*

El procediment per a la modificació de l'Ordenança fiscal (OF) haurà d'ajustar-se a les previsions contingudes als articles 15 a 19 del RDL 2/2004, pel que s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals (TRLRHL) i l'expedient haurà de contenir tota la documentació exigida per la normativa aplicable, incloent-hi el preceptiu informe econòmic financer que valori les conseqüències pressupostàries derivades de l'aprovació de l'ordenança i en el cas de les taxes per la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic, o per finançar total o parcialment els nous serveis, els informes tècnic econòmics en els quals es posi de manifest el valor de mercat o la previsible cobertura del cost exigits per l'article 25 del TRLRHL.

Així mateix, la potestat reglamentària de l'Ajuntament en matèria d'aprovació d'ordenances s'empara en el que es disposa en l'art. 4.1.a) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de les Bases de Règim Local i legislació autonòmica d'aplicació i competència municipal en la matèria, a Catalunya el DL 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, legislació derivada dels principis de fiscalitat i autonomia municipal recollits en els articles 140 i 142 de la Constitució Espanyola, base jurídica per apreciar la potestat en matèria d'aprovació o modificació de les tarifes de la "taxa per la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic municipal i la prestació d'altres serveis".

III- Estudis econòmics

La modificació de l'ordenança fiscal 3.10 objecte del present informe, té el mateix estudi econòmic incorporat en l'ordenança per l'any 2020.

L'ordenança fiscal 3.10 per l'any 2020 i següents, introduïa, com a principal novetat, que la taxa per la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic actualitzes la quantificació del domini públic derivat de l'ocupació d'aquest espai mitjançant taules i cadires. La justificació es va basar en que la taxes fins aleshores havien quedat obsoletes en comparació amb el preu de l'espai privat que ocupen les activitats i també havia quedat desfasada la jerarquia d'espais establerta a l'ordenança fiscal i vinculada, essencialment, a les categories fiscals de carrers. Per tant, i juntament amb l'aprovació d'una nova Ordenança de Terrasses que pretenia afavorir l'equilibri entre els usos de les terrasses i els usos col·lectius de l'espai públic, va portar a l'impuls, tramitació i aprovació de l'esmentada Ordenança Fiscal per 2020 que, com a element central, comporta l'establiment d'una nova jerarquia d'espais, mitjançant la creació de 5 + 1 àrees (àrea 0 o prèmium + àrees 1 a 5).

Posteriorment a l'aprovació i entrada en vigor de l'Ordenança Fiscal per 2020, va esclatar la pandèmia mundial provocada per la COVID-19, que imperativament va suposar un període cessament d'activitat, com a conseqüència de l'adopció de mesures extraordinàries per part de les autoritats sanitàries i la declaració de l'estat d'alarma per Reial Decret 463/2020, de 14 març. Per Decret de l'Alcaldia de 22 de maig de 2020 es va acordar la reducció de la taxa regulada en l'ordenança fiscal 3.10 en un 75%. Aquesta mesura de reducció ha estat prorrogada fins l'exercici 2023. L'eliminació d'aquesta mesura de reducció suposa aplicar la taxa, fet que ha creat una gran controvèrsia, com s'ha fet palès des del Gremi de Restauració de Barcelona, a través de la presentació de diversos escrits i reclamacions.

D'acord amb la informació de la direcció de pressupostos i política fiscal de l'Ajuntament de Barcelona, la revisió feta de la taxa suposa un import superior davant de les zones determinades com a categoria premium, però en la resta de categories, en funció de la situació de la terrassa, la taxa se situa per sota de la mitjana d'altres ciutats espanyoles.

Amb la modificació de l'ordenança fiscal 3.10 aprovada provisionalment, i l'aplicació progressiva de la taxa en funció de la intensitat de l'ocupació permet aplicar la regulació completa de l'apreument de la taxa i la jerarquia de carrers aprovada en 2020, adequant els imports a la major intensitat de cada llicència de terrassa, de forma que les ocupacions més extenses contribuiran més en relació a les ocupacions més reduïdes, tot i tenir en compte que una bona part de les llicències de la ciutat (67%) se concentren en el tram baix de la nova escala progressiva.

Es destaca que l'eliminació de la bonificació excepcional del 75% i l'aplicació del nou escenari progressiu per trams suposarà incrementar la recaptació de la taxa fins als 5.810.537,43 euros, enfront de la previsió actual de 2.059.002,54 euros.

L'estudi econòmic presentat per l'**Institut del Paisatge Urbà** respecte als preus dels lloguers de locals comercials, posa de manifest que si la ubicació del local permet disposar de terrassa a l'espai públic, el preu del lloguer augmenta considerablement respecte a un local que no disposi de terrassa. L'increment oscil·la entre un 30% en llocs més atractius i un 15% en els llocs comuns.

L'anàlisi de l'evolució dels preus del lloguer de locals a Barcelona, des dels anys anteriors a la crisi econòmica, evidencia que es va produir una forta baixada de preus generalitzada per total la ciutat, però que l'impacte de la recuperació econòmica té una distribució marcadament desigual.

A partir dels preus del lloguer dels locals, s'ha deduït que el preu de l'espai públic "equivalent":

- Aplicant un coeficient corrector per repercutir el preu a la superfície útil del local
- Aplicant un coeficient de minoració corresponent a la menor utilització de l'espai exterior (per horari i climatologia)

L'estudi s'ha fet a partir d'unes mitges de preus prudents, no s'han tingut en compte els preus de mercat més elevats i incorporant el cànon corresponents a les diverses guinguetes amb terrassa situades als parcs de la ciutat, concessions administratives adjudicades mitjançant subhasta, i resultat de la lliure competència, trobant-se en aquest cas una forta dispersió de preus, des dels 920.000€ anuals a la plaça de la Sagrada Família (guingueta amb 10 taules) fins als 3.000€ al parc de les Glòries.

Comparant amb altres ciutats europees, principalment italianes per similitud en l'activitat turística i climatològica, es comprova que les taxes de Barcelona són comparativament més baixes.

Nàpols, Roma i Milà, a les zones amb major demanda (entorns turístics i patrimonials) no estableixen un valor general, sinó que es fixa per cada terrassa individual. Aquesta tarifa s'hauria de comparar amb la nostra categoria A. Es situa en 1,18 - 2,07 i 1,59 €/m² dia respectivament. Els hauríem de comparar amb les nostres categories B o C que són de 0,25 i 0,13 €/m² dia. Aquest preu es situa entre 5 i 8 vegades més baix que a les ciutats italianes.

La proposta que fa l'Institut del Paisatge Urbà, a partir de la classificació per eixos, s'han definit unes àrees de classificació poligonals amb els primers. Aquesta metodologia implica que carrers on és físicament impossible ubicar terrasses es classifiquin segons l'entorn on estan ubicats.

La classificació actual té 5 nivells de preus corresponents a les zones A,B,C, D i la resta (E,F i Z), es proposa mantenir 5 zones principals, més una zona especialment destacada per la seva centralitat, atractiu i congestió que s'anomena zona 0.

Les noves zones, 0,1,2,3,4 i 5 s'han delimitat tenint en consideració la congestió de l'espai públic, demanda de terrasses i nivell de preus de mercat.

Actualment les categories fiscals es defineixen per trams de carrer, la proposta concreta la nova classificació per categories, zones 0 a 5.

Es proposa un nou import de la taxa en coherència a les 5+1 àrees definides a partir de les mitjanes de preus de lloguer de cada zona.

IV. Valoració

IV.1 Valoració del CESB

El Consell Econòmic i Social de Barcelona, endavant CESB, valora de manera positiva el caràcter progressiu de la taxa on es té en compte, per una banda el volum de l'ús intens sobre el domini públic, per tant, l'aplicació per trams de taules a les terrasses i per l'altra, de definició de categories en funció del carrer on es troben situades les terrasses, element corrector denominat "Factor corrector del carrer". Aquest doble caràcter progressiu fa que la taxa i la seva regulació s'ajusti d'una manera més acurada a la realitat econòmica heterogènia de la ciutat.

Davant de la Modificació de l'Ordenança fiscal 3.10 que regula la taxa per aprofitament especial o privatiu del domini públic relativa a la taxa de terrasses i vetlladors, el CESB proposa:

- Fer un seguiment anual de l'evolució econòmica de la recaptació amb els agents socials i econòmics més representatius de la ciutat, amb la voluntat de poder valorar si al quantitat recaptada per la taxa s'ajusta al context econòmic.
- CESB considera que recaptació de la taxa per aquest ús intens del domini públic hauria d'estar destinada i revertir, per tenir un major equilibri entre els interessos econòmics i socials, sobre la ciutadania. Concretament es proposa la recaptació vagi dirigida en part a la Millora Urbanística dels Barris, i per l'altra, a plans de formació professional del sector.
- Incrementar i/o millorar totes aquelles actuacions municipals de vigilància per garantir el compliment de la normativa aplicable de l'ús del domini públic per a terrasses i donar-ne compte anualment al CESB. Es considera cabdal el compliment de la normativa, per evitar majors efectes negatius i vicissituds als veïns i les veïnes i preservar la qualitat dels barris, i per evitar, un greuge negatiu comparatiu entre els negocis que si compleixen les limitacions i els que no.

IV. 2 Manifestacions de part

Foment i PIMEC consideren positiu que en el procés de la redacció de la modificació de l'ordenança fiscal objecte del present informe s'hagi arribat a un acord, per part de l'Ajuntament de Barcelona, amb el Gremi de Restauració i manifesten que la proposat del l'ordenança es adequada al context econòmic actual de la ciutat respectant el seu caràcter heterogeni.

CCOO i UGT consideren negativament i no justificat que la recaptació de la modificació de l'ordenança fiscal 3.10 no arribi a la recaptació prevista pel 2020. Recalquen i posen de relleu que la modificació de la taxa no suposa un increment de la taxa aprovada pel 2020, i s'ha d'entendre que la bonificació del 75% responia en un moment de crisi causada per l'emergència sanitària de la COVID-19, i que actualment la recuperació econòmica del sector és total. Es veu positivament el caràcter progressiu de la taxa però en cap cas pot suposar una recaptació inferior a la prevista pel l'any 2020, per garantir d'aquesta manera el retorn propi de la taxa a la ciutadania de Barcelona.

Barcelona, 25 de gener de 2024.